

Vilniaus knygų mugė laužo ribas ir formules

Didžiausias Baltijos šalių literatūros renginys – artėjanti 21-oji Vilniaus knygų mugė – ir toliau auga. Kitų metų šventėje, vyksiančioje vasario 20–23 dienomis, prie daugybės knygų bei muzikos leidėjų prisijungs ir mūsų šalies regionai – renginyje atsiras nauja Lietuvos kultūros centrų salė.

Pirmą kartą Vilniaus knygų mugėje bus pristatytas Lietuvos periferijoje verdantis kultūrinis gyvenimas. „Kultūros centrų veikla – tai nėra knygos ar leidyba, tačiau mugė jau seniai perlipo leidybos ir literatūros ribas, – sako Lietuvos parodų ir kongresų centro „Litexpo“ Parodų organizavimo skyriaus vadovė Milda Gembickienė. – Miestų bei miestelių kultūrinis gyvenimas yra įdomus, intensyvus, pritraukiantis ir įtraukiantis. Kadangi artėjančios mugės tema tapo Jono Meko žodžiai „Gyventi reikia be formulių, reikia būti atviram“, ruošdamiesi mugėi mes irgi plečiame savo ribas, kuriame naujas erdves netikėtiems susitikimams, atrandame kitokius požiūrio į knygą, skaitymą, kultūrą kampus, stengiamės būti atviri visiems žanrams.“

Kaip sako Lietuvos nacionalinio kultūros centro projektų vadovė Ieva Krivickaitė, pirmą kartą Vilniaus knygų mugėje organizuojamos salės tikslas – supažindinti visuomenę su kultūros židiniais regionuose: „Vilniečiai kartais nežino, koks turtingas kultūrinis gyvenimas juose vyksta, kad galima labai puikiai praleisti savaitgalio vakarą nuvažiavus vos keliasdešimt kilometrų į vieną ar kitą pusę. Idėja prisistatyti Vilniaus knygų mugėje gimė bendradarbiaujant su ne vienerius metus joje veikiančia Muzikos sale. O 21-ą regionų kultūros centrą pristatančioje salėje daugiausia dėmesio skirsime mėgėjų kuriamam menui: teatrui, chorinei ir liaudies muzikai, šokiui bei kitokioms veikloms.“

Vasario antroje pusėje vyksianti Vilniaus knygų mugė jau seniai tapo fenomenu ir autoriams, ir leidėjams, ir lankytojams. Skaitytojai, nusipirkę bilietą, gali visą dieną praleisti vartydami knygas, bendraudami su autoriais, klausydami diskusijų bei įvairių pristatymų, dalyvauti edukaciniuose renginiuose, rinkti autografus ar fotografuotis su pamėgtais rašytojais. O ir literatūros pasaulio atstovams Knygų mugė visada palieka gilų įspūdį. Kaip vieną ryškiausių pavyzdžių M. Gembickienė prisimena kultinio amerikiečių rašytojo Johno Irvingo viešnagę Lietuvoje daugiau nei prieš dešimtmetį, kada jis liko priblokštas gerbėjų dėmesio ir autografo ištroškusios minios. Įspūdis, matyt, liko toks gilus, kad viename naujausių savo romanų „Paslapčių alėja“ jis aprašė rašytojo Chuano Diego vizitą į Lietuvą ir į ... Knygų mugę.

Populiarius rašytojus Mariną Stepnovą, Tahirą Šahą bei daugelį kitų autorių bei leidėjų su šiuo renginiu per daugelį metų supažindinusi leidyklos „Tyto Alba“ direktorė Lolita Varanavičienė pastebėjo, kad dažnai pasaulyje žinomam autoriui tokie vizitai sutampa su apskritai pirmąja kelione į Lietuvą ar Baltijos šalis, o kartais – pirmuoju apsilankymu šioje Europos dalyje. „Labiausiai Knygų mugėje juos stebina žmonių kiekis ir amžius, – pasakoja L. Varanavičienė. – Vakarų Europoje ar kituose kontinentuose paprastai su literatūra susijusiuose renginiuose dauguma lankytojų vyresnio amžiaus, o pas mus ateina ir vyresni, ir jauni, ir visai dar vaikai – rašytojams tai atrodo neregėti dalykai! Jaunosios kartos mažėjantys skaitymo įgūdžiai ir tam skiriamas laikas yra viso pasaulio problema. Bet čia jie įsitikina, kad Vilniaus knygų mugėje jauni žmonės plūsta į renginius ne su roko žvaigždėmis susitikti, bet dalyvauja akademinėse knygų pristatymuose. Kitas dalykas, kuris žavi užsienio autorius – atmosfera. Pasivaikštinėję po mugę jie stebisi, koks didelis

dėmesys skiriamas renginiams, kiek salėse žmonių, su koku susidomėjimu jie klauso, diskutuoja – tai tikrai palieka didžiulį įspūdį. Ir tą jie sako tikrai ne iš mandagumo – emocijos būna nesumeluotos.“

Leidėjams vasario pabaigoje sostinėje vykstanti kultūros šventė irgi tapo savotišku atskaitos tašku – dauguma leidyklų savo autorių pristatymus, susitikimus su skaitytojais rengia būtent Vilniaus knygų mugėje. Metuose praktiškai liko dvi svarbiausios datos, kada verta išleisti knygą – prieš Kalėdinį dovanų pirkimo vajú ir prieš Vilniaus knygų mugę. „Tikrai žinau, kad spaustuvės prieš šias dvi datas dirba pilnu pajėgumu, – sako Lietuvos leidėjų asociacijos vykdomoji direktorė Rūta Elijošaitytė-Kaikarė. – Patys leidėjai Knygų mugę vadina antrosiomis Kalėdomis. Ji jau seniai tapo švente ir skaitytojams – žmonės čia ateina turėdami konkrečių norų, padarę namų darbus, netgi susiplanavę biudžetą, kurį ketina išleisti. Ir net jei kieno nors balse atsiranda šio tokio dramatiškumo kalbant apie nykstančius skaitymo įgūdžius, aš linkusi būti optimiste – manau, kad žmonės Lietuvoje skaito knygas“.

Vienas žinomiausių lietuvių autorių Algimantas Čekuolis, pernai pristatęs 20-ąją knygą, per daug metų jau tapo savotišku Vilniaus knygų mugės simboliu. Jam pačiam tai galimybė pažvelgti savo skaitytojams į akis, pasikrauti energijos bei naujų minčių. Daugiau nei 10-metį mugėje dalyvaujantis rašytojas ir šiemet neketina jos praleisti: „Būtinai dalyvausiu, jei tik nesugriūsiu, – patikina A. Čekuolis. – Nustebinti mūsų skaitytoją labai sunku: romanų, apysakų jis nenori, o dokumentika atrodo nuobodi. Tad kabinuosi į kažką per vidurį – šiemet pristatysiu naują knygą „Anselmo Kuntaplio nuotyčiai“. Skamba kaip knyga apie nuotykius, bet juk nuotyčiai gali būti labai įvairūs. Pavyzdžiui, pereiti fronto liniją nežinant, kad ją kerti; susikrauti milijoną eurų; ištekėti už nemylimo žmogaus dėl jo pinigų, o paskui jį įsimylėti – knygoje bus keturios apysakaitės“. Visų mėgstamas autorius prisipažįsta dabar gyvenantis gana vienuolišką gyvenimą, tad Knygų mugė jam tampa didžiausia proga susitikti su tais žmonėmis, kuriems ir rašo: „Niekas neprieina su saldžia šypsena ir nesiūlo jokių saldainiukų – ateina nusiteikę labai dalykiškai. Tai suprantama, jeigu tenka stovėti eilėje visą valandą. Man pačiam mieliausi tie, kurie su savimi atsineša šūsnį mano knygų, net ir tas, labai senas, išleistas sovietiniais metais.“

Ne vienerius metus Vilniaus knygų mugėje dalyvaujantis lietuvių kilmės Kanados rašytojas Antanas Šileika, kurio apsakymų knyga „Basakojis bingo pranešėjas“ šiemet išrinkta Metų knyga, irgi sutraukia didžiules klausytojų auditorijas. O ir liaupsių šiam išskirtiniam Vilniaus renginiui niekada negaili lygindamas jo lankytojų skaičių su panašių renginių publika Toronte bei sakydamas, kad Lietuvoje žmonės labiau mėgsta knygas nei Kanadoje.

„Tai yra mažos šalies didelis kultūrinis renginys, unikalus savo nesumeluota atmosfera ir išskirtiniais susitikimais. Tai skaitytojų šventė, kuri jau išaugo į mums įprastą įsivaizdavimą, kas yra Knygų mugė, – sako Lietuvos kultūros instituto, rengiančio mugės programą, direktorė Aušrinė Žilinskienė. – Nes šis renginys turi daugybę atskirų segmentų, kurie gražiai tarpusavyje bendradarbiauja: kiną, muziką, jaunųjų skaitytojų kūrybines ir aktyvias erdves. Ji pasiūlo daugiau nei tiesiog knygų lentynas ir susitikimus su autoriais. Visa tai daro mugę išskirtine. Tačiau, be abejo, visa ko jungiamoji dalis išlieka kūryba, knyga ir autentiškas rašytojo žodis.“

Šiais metais Vilniaus knygų mugėje pabuvojo 68 tūkst. lankytojų, keturias šurmulingas dienas darbavosi 350 dalyvių, įvyko 500 renginių.

Pranešimas žiniasklaidai
2019 m. lapkričio 28 d., Vilnius

Vilniaus knygų mugė
Vilnius Book Fair 2020

Daugiau informacijos:

Inga Jurčienė

Rinkodaros skyriaus vadovė

Lietuvos parodų ir kongresų centras LITEXPO

El. p.: i.jurciene@litexpo.lt

Mob.: +370 672 30 784